

Interwencja LEADER w perspektywie 2023-2027

Interwencja LEADER

- Ukierunkowana na budowanie lokalnej tożsamości, bazującej na aktywizacji społecznej i lokalnych zasobach.
- Ukierunkowana na rozwój w oparciu o przedsiębiorczość, z poszanowaniem warunków przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego.
- Premiowanie działań skierowanych do zdiagnozowanych w LSR grup osób w niekorzystnej sytuacji (osoby z niepełnosprawnościami, kobiety, migranci, rolnicy, bezrobotni).
- Zastosowanie podejścia partnerskiego na etapie przygotowania i wdrażania LSR (LGD - partnerzy lokalni z obszaru LSR - partnerzy spoza obszaru LSR).
- Duża waga innowacyjności projektowanych w LSR rozwiązań. Innowacyjność oznacza wdrażanie nowych rozwiązań na danym obszarze i ma charakter lokalny.

Interwencja LEADER – zakresy wsparcia

- **rozwój przedsiębiorczości, w tym biogospodarki i zielonej gospodarki, w szczególności podejmowanie działalności gospodarczej; rozwijanie działalności gospodarczej; rozwijanie przedsiębiorstw społecznych;**
- **rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych w szczególności w zakresie gospodarstw agroturystycznych, zagród edukacyjnych; gospodarstw opiekuńczych; rozwoju współpracy w ramach krótkich łańcuchów żywnościowych;**
- **poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności, z wyłączeniem inwestycji produkcyjnych;**
- **przygotowanie koncepcji inteligentnych wsi;**
- **poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej;**
- **kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi, a także wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego;**
- **włączenie społeczne osób w niekorzystnej sytuacji.**

Interwencja LEADER – zakresy wsparcia

- Przewiduje się większą niż dotychczas specjalizację i ukierunkowanie na osiągnięcie tylko najistotniejszych celów LSR.
- LGD będą zobowiązane do wskazania w strategii **nie więcej niż 3** konkretnych priorytetowych celów/obszarów tematycznych, na których będzie koncertowało się wsparcie.
- Obszary te powinny być wskazane precyzyjnie w odpowiedzi na zdiagnozowane problemy

Interwencja LEADER – kryteria wyboru operacji

Premiowane będą operacje:

- objęte oddolnymi koncepcjami inteligentnej wsi (Smart Villages),
- zapewniające racjonalne gospodarowanie zasobami lub ograniczające presję na środowisko,
- dedykowane dla mieszkańców obszarów wiejskich, wykluczonych społecznie ze względu na przynależność do grup w niekorzystnej sytuacji,
- realizowane w partnerstwie (np. współpraca różnych grup interesu, sektorów),
- zintegrowane (łącznie różne dziedziny, tematyki, gospodarki, w celu kompleksowego zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb społeczności),
- innowacyjne, gdzie innowacja jest określona na poziomie LSR.

Interwencja LEADER – wybór LSR

- Wybór LSR odbędzie się w trybie konkursowym, na podstawie regulaminu opracowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
- LSR składane w konkursie muszą spełniać wymogi ustawy RLKS, i zostaną wybrane na podstawie kryteriów mierzalnych (statystycznych) i niemierzalnych (ekspertycznych).
- LSR może być realizowana na obszarze wiejskim, zamieszkałym przez minimum 30 tys. mieszkańców, obejmującym obszar co najmniej 2 gmin wiejskich (wg stanu na 31.12.2020 r.).
- W województwach wspierających RLKS z programów regionalnych w formule bezpośredniej LSR musi zakładać współfinansowanie ze wszystkich funduszy UE dostępnych w danym województwie.
- Operacje jednostek sektora finansów publicznych mogą stanowić maksymalnie 40% budżetu LSR.
- Zakłada się aktywny udział ludzi młodych (do 25 roku życia) w przygotowaniu i wdrażaniu LSR, także w pracach organów LGD.

Interwencja LEADER – warunki kwalifikowalności

- Powiązanie wnioskodawcy z obszarem LSR.
- Zgodność operacji z LSR - realizuje jej wskaźniki.
- Legalność - zgodność z przepisami prawa.
- W przypadku działalności gospodarczej - uzasadnienie ekonomiczne.
- Operacje realizowane w partnerstwie - udział minimum dwóch podmiotów (na podstawie dokumentu), realizacja wspólnego przedsięwzięcia.
- Gospodarstwa agroturystyczne - przystąpienie do organizacji zrzeszającej kwaterodawców, przygotowanie koncepcji rozwoju.
- Zagrody edukacyjne - przystąpienie do Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych, przygotowanie koncepcji rozwoju.
- Dodatkowe warunki kwalifikowalności mogą zostać określone przez LGD na poziomie LSR.

Ramowy opis systemu wdrażania interwencji LEADER

- **Instytucji Zarządzająca** - Minister Rolnictwa i rozwoju Wsi
- **Agencja Płatnicza** - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
- **Podmioty wdrażające** - Samorządy Województw
- **LGD** - opracowuje i wdraża LSR; określa kryteria wyboru operacji; przeprowadza nabory wniosków; wybiera operacje do dofinansowania; monitoruje realizację LSR; prowadzi ewaluacje LSR

Interwencja LEADER – rodzaje operacji

- Projekty konkursowe
- Projekty grantowe, w tym w zakresie przygotowania koncepcji inteligentnych wsi
- Operacje własne
- Operacje realizowane w partnerstwie

Interwencja LEADER – forma wsparcia

Wdrażanie LSR

Ryczałty w wysokości:

- 150 tys. zł - podejmowanie działalności gospodarczej / rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych
- 350 tys. zł - rozwój współpracy w ramach krótkich łańcuchów żywności
- 500 tys. zł - projekt grantowy

Pojedynczy grant:

- 4 tys. zł - koncepcje inteligentnych wsi
- 50 tys. zł - operacja realizowana w partnerstwie z podmiotem polskim
- 150 tys. zł - operacja realizowana w partnerstwie z podmiotem zagranicznym
- Pozostałe zakresy - na podstawie danych historycznych

Pozostałe zakresy wdrażania LSR (w tym operacje własne LGD) - refundacja kosztów kwalifikowalnych do wysokości 500 tys. zł.

Interwencja LEADER – intensywność wsparcia

Wdrażanie LSR

do 50% kosztów kwalifikowalnych - operacje obejmujące inwestycje produkcyjne;

do 100% kosztów kwalifikowalnych - inne operacje, w tym obejmujące inwestycje nieprodukcyjne;

do 75% kosztów kwalifikowalnych - podmioty publiczne, z czego EFRROW maksymalnie 55%, pozostałe 20% z budżetu państwa.

Zarządzanie LSR

Wsparcie w formie dotacji w postaci finansowania według procenta stawek ryczałtowych - pomoc jako określony % wsparcia udzielonego w ramach *Wdrażania LSR* dla danej LGD.

Interwencja LEADER – Beneficjenci

Wdrażanie LSR:

- Osoby fizyczne;
- Osoby prawne (w tym organizacje pozarządowe, JSFP, mikro i małe przedsiębiorstwa, LGD w ramach projektów grantowych i operacji własnych);
- Jednostki organizacyjne nieposiadające zdolności prawnej, którym ustawa przyznaje taką zdolność.

Zarządzanie LSR:

- LGD wybrane do realizacji LSR.

Dziękuję za uwagę